

Vratišov

9,0 km

Vesnice

V zahradě čp. 5 (vpravo od cesty) se nacházejí zbytky tvrziště s kruhovým valem, sídla svobodníka Petra Chrousta, který koupil Vratišov r. 1440 za 30 kop českých grošů. Navíc měl za povinnost platit bývalé majitelce Růženě Elišce z Vratišova ročně 90 grošů a každé Vánoce jí odvádět patero kur (slepice) a za dva groše bílého chleba. Pověst o jednom z jeho následovníků vypráví jako o neohroženém obránci Čech proti útokům Bavorů. Ti se mu pomstili – přes Rakousko vtrhli do Čech a Chroustovu tvrz vypálili.

Z novější doby je vyprávění, které se vztahuje ke stavbě silnice z Nadějkova na Milevsko, na níž pracoval i pan Josef Hadáček z Vratišova. Jednou se mu při otáčení zřítíl vůz plně naložený kamením do říčky Smutné a strhl s sebou i koně a hospodáře. V nejvyšší nouzi pan Hadáček vyslal střelnou modlitbičku k Panně Marii Římovské a byl vyslyšen: nehoda si vyžádala pouze nepatrnou oděrku na jeho ruce, kterou si způsobil sám, když přeřezával postroje. Vůz byl sice rozbit, ale jinak se ani jemu, ani koním nic nestalo a jedna kobyła, silně březí, dokonce za čas porodila zdravé hříbě. V místě neštěstí nechal pan Hadáček připevnit na strom svatý obrázek Panny Marie Římovské a každoročně, až do své smrti v r.1971, putoval do Říмова na pouť. Místo této události najdeme asi 120 kroků směrem na Milevsko od odbočky na Vratišov, kde se říčka Smutná nejvíce přibližuje silnici. Obrázek pak visí na jednom ze stromů v lese vpravo od silnice.

V obci stojí kaplička z r. 1934.

Pověsti

V blízkém údolí Dajetníky (Dhentníky) se objevují nad mokřinami **bludičky**, („světla“). Jsou ještě pamětníci, které bludičky po lukách honily! Vyprávění o **lesních žinkách**, které vycházely z blízké hory „Babka“, se mohou vztahovat i k prapůvodnímu keltskému osídlení krajiny, kde mytologická Baba byla bíle oděná žena, která v noci vyjížděla na černém koni z hory stejného jména.

Rostlinstvo a živočišstvo

Ve vlhkých loukách Dajetníků se vyskytuje kozlík dvoudomý, prstnatec májový, kozí brada luční, škarda čertkusolistá a další vlhkomilná květena. V lese Babka zjara kvetou jaterníky, na jeho okraji jehlice trnitá, zvaná babí hněv nebo mužská láska.

V lese hnízdí sovy kulíšek nejmenší a kalous ušatý.

Kulíšek nejmenší (*Glauis passerinum*) z čeledi puštíkovitých je nejmenší evropskou sovou. Měří okolo 16,5 cm a váží pouhých 75 g. Sameček se ozývá hvízdavými tóny již od prosince, samička mu odpovídá hlubším hlasem. Hnízda si zakládá v dutinách stromů (např. po datlech), ale i v připravených budkách. Často si dělá zásoby potravy: v dutině mívá

i několik desítek malých myší, rejsků a drobných ptáků (vrabců, strnadů, králíčků). Svoji kořist loví i ve dne.

Obrázek: Kalous ušatý (*Asio otus*) z čeledi puštíkovitých si staví obydlí na opuštěných hnízdech vran, dravců, sojek či veverek. Létá velmi tiše, nízko nad zemí a dosti pomalu. Přes den se ukrývá v hustých větvích, kde sedí zcela nehybně a na lov se vydává až za soumraku. Chytá hlodavce, drobné ptáky a v době hnízdění i hmyz. Kalous je poměrně hlučná sova. V době námluv koncem zimy je daleko slyšitelné jeho houkání, mláďata se často prozradí pisklavými hlasy.

Značená cesta pokračuje přes vesnici a po cestě směrem k Brtci.